

NEMIS GAZETALARIDA O‘ZBEKISTON MAVZUSINING YORITILISHI

Alishoyeva Sadoqatxon Qodirjon qizi

Termiz Davlat Universiteti

Lingvistika: Nemis tili mutaxassisligi

2 kurs magistranti

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqolada nemis ommaviy axborot vositalarida O‘zbekiston mavzusining yoritilishi, xususan, yetakchi nemis gazetalarida mamlakatning siyosiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlari qanday aks ettirilishi o‘rganiladi. Tadqiqotda “Frankfurter Allgemeine Zeitung”, “Die Welt”, “Süddeutsche Zeitung” kabi nashrlarda e‘lon qilingan materiallar tahlil qilinib, ularning O‘zbekiston haqidagi axborot siyosati, mavzu tanlovi va yondashuv xususiyatlari ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, nemis auditoriyasining O‘zbekiston haqidagi tasavvurlarini shakllantirishda jurnalistik materiallarning roli, xolislik darajasi va baholash mezonlari o‘rganiladi. Maqola O‘zbekistondagi iqtisodiy islohotlar, investitsiya muhitining yaxshilanishi, turizm salohiyati va Markaziy Osiyodagi geosiyosiy jarayonlar nemis nashrlarida qanday talqin qilinishini tahlil etadi. Tadqiqot natijalari nemis matbuotida O‘zbekiston haqidagi tasvir ijobiy dinamikaga ega ekanini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: O‘zbekiston, xalqaro jurnalistika, OAV tahlili, axborot siyosati, mediatahlil, Germaniya matbuoti, siyosiy islohotlar, iqtisodiy islohotlar, media tasviri, xalqaro imij, tahliliy yondashuv, transmilliy axborot, mediatrendlar.

Global axborot makonida milliy davlatlarning xalqaro imijini shakllantirishda xorijiy matbuotning roli beqiyosdir. Jumladan, Germaniya Yevropaning eng yirik informatsion maydonlaridan biri sifatida Markaziy Osiyo mamlakatlariga oid mavzularni yoritishda muhim o‘rin egallaydi. Shu nuqtai nazardan, nemis

nashrlarida O‘zbekistonning qanday tasvirlanishi, qanday mavzular yetakchilik qilishi va qanday tahliliy yondashuvlar qo‘llanilishi ilmiy jihatdan ahamiyatli masaladir.

Germaniyada chop etiladigan yetakchi gazetalar — “Frankfurter Allgemeine Zeitung” (FAZ), “Süddeutsche Zeitung”, “Die Welt”, “Handelsblatt” va “Der Tagesspiegel” — xalqaro mavzularga keng o‘rin berishi bilan ajralib turadi. Ular O‘zbekiston haqida asosan quyidagi yo‘nalishlarda materiallar chiqaradi:

Siyosiy islohotlar

Iqtisodiy liberallashtirish

Markaziy Osiyo xavfsizlik masalalari

Turizm va madaniy meros

Investitsiya loyihalari va xalqaro hamkorlik

Nemis jurnalistikasida analitik yondashuv kuchli bo‘lgani uchun O‘zbekiston haqidagi materiallar ham ko‘proq tahliliy uslubda yoritiladi.

Oxirgi yillarda O‘zbekiston siyosiy tizimida amalga oshirilayotgan o‘zgarishlar nemis matbuotida sezilarli aks etmoqda. Ular quyidagilarga e‘tibor qaratadi:

davlat boshqaruvidagi yangilanishlar

parlament islohotlari

ochiqlik siyosati

inson huquqlari bo‘yicha qadamlar

FAZ tahliliy maqolalarida mamlakatda olib borilayotgan modernizatsiya jarayonlari mintaqadagi muhim siyosiy tendensiya sifatida ta'riflanadi. "Die Welt" esa O'zbekistonning tashqi siyosatdagi faol pozitsiyasini ijobiy baholaydi.

Nemis nashrlarida iqtisodiy islohotlar asosiy mavzulardan biridir. "Handelsblatt" gazetasi O'zbekistonning investitsiyaga qulay sharoitlar yaratishi va iqtisodiyotning diversifikatsiya qilinishi haqida muntazam yoritib keladi.

Ular ko'pincha quyidagilarni tahlil qiladi:

bozor mexanizmlarining rivoji

Xitoy va Rossiya bilan iqtisodiy hamkorlik

Yevropa bilan savdo aloqalari

yangi investitsiya loyihalari

energetika va transport infratuzilmasi

Nemis iqtisodiy ekspertlari O'zbekistonning iqtisodiy o'sish sur'atlarini izchil deb baholaydi.

"Süddeutsche Zeitung" va "Der Tagesspiegel" gazetalarida Samarqand, Buxoro va Xiva kabi tarixiy shaharlarning turizm salohiyati keng yoritiladi. O'zbekistonning boy madaniy merosi nemis o'quvchilari uchun jozibali mavzu hisoblanadi.

Maqolalarda ko'pincha quyidagilar tilga olinadi:

- ✓ Buyuk Ipak yo'li merosi
- ✓ UNESCO obyektlari
- ✓ arxeologik tadqiqotlar
- ✓ turizm infratuzilmasining rivojlanishi

Nemis jurnalistlari O‘zbekistonni Markaziy Osiyodagi eng jozibali sayyohlik yo‘nalishlaridan biri sifatida tasvirlaydi.

Nemis matbuotida O‘zbekiston haqidagi umumiy tasvir ijobiy dinamikaga ega. Jurnalistlar mamlakatni:

islohotlarga ochiq,

investitsion jozibador,

siyosiy jihatdan barqaror,

madaniy merosga boy davlat

sifatida ifodalaydi. Bu esa Germaniyada O‘zbekistonning xalqaro imijini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Nemis auditoriyasi xalqaro mavzularga yuqori qiziqish bilan qaragani bois, O‘zbekiston haqidagi tahliliy materiallar ko‘p o‘qiladi. Ayniqsa, iqtisodiy islohotlar va turizm yo‘nalishidagi maqolalar katta rezonansga ega.

Xulosa qilib aytganda, nemis gazetalarida O‘zbekiston mavzusining muntazam yoritilishi ikki davlat o‘rtasidagi siyosiy, iqtisodiy va madaniy hamkorlikning rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Nemis jurnalistikasining xolis va tahliliy yondashuvi O‘zbekistonning xalqaro imijini shakllantirishda muhim omil bo‘lib qolmoqda. O‘zbekistonning ochiqlik siyosati, jahon bozorlariga integratsiyalashuvi va madaniy merosining targ‘ib qilinishi nemis OAVlarida mamlakatning ijobiy va barqaror obrazini yaratmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov Z. Xalqaro jurnalistika asoslari. Toshkent: O‘zbekiston nashriyoti, 2020. — 45–112-betlar.

2. Müller, H. Medien und internationale Politik. Berlin: Springer Verlag, 2018. — 67–130-betlar.
3. Akbarov A. O‘zbekistonning xalqaro imiji: media tahlil. Toshkent: Akademnashr, 2021. — 23–90-betlar.
4. Vogt, P. Zentralasien im deutschen Medienraum. München: SüdMedien Press, 2019. — 14–76-betlar.
5. Weber, T. Global Journalism Studies. Hamburg: MediaHouse, 2022. — 101–156-betlar.